

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **L. B.**, práv. zastoupen Mgr. Ivem Nejezchlebem, advokátem se sídlem Joštova 4, 602 00, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní přihrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 1. 2009, č. j. 28 Az 39/2008 - 19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové výše označeným rozsudkem zamítl žalobu žalobce (dále „stěžovatel“) podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2008, č. j. OAM-548/VL-07-K01-2008. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného byla jeho žádost o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel včas kasační stížnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody s odkazem na ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jmenovitě namítá, že je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že v průběhu správního řízení, zejména při pohovoru k žádosti, objasnil důvody, které ho vedly k odchodu ze země. Uvedl, že tak učinil zejména z důvodu své tíživé životní situace, kdy v zemi původu nebyl schopen zajistit sociální a ekonomické zázemí pro svou nemocnou matku a současně čelil pro své zadlužení výhrůžkám a vydírání ze strany soukromých osob. Stěžovatel v průběhu správního řízení dále poukazoval na to, že v České republice žije jeho manželka, s níž chce nadále zůstat a trvale žít. Stěžovatel tak v zásadě poukazoval na důvody, které jsou hodné

zvláštního zřetele a odůvodňují jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany. Skutkový stav věci nesvědčí o skutečnosti, že by o udělení mezinárodní ochrany požádal toliko s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění. Rozhodnutí krajského soudu je dle stěžovatele nepřezkoumatelné, protože se nezabýval skutečnostmi tvrzenými stěžovatelem, pouze konstatoval správnost hodnocení skutkového stavu věci správním orgánem.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, ve které uvedl, že svou vlast opustil z ekonomických důvodů, jelikož zamýšlel vydělat v cizině nějaké peníze. Ve vlasti měl problémy se soukromými osobami kvůli dluhům. Vyřídil si proto vízum a utekl do České republiky, kde pobýval legálně na základě pracovního povolení, jelikož se mu nepodařilo prodloužit, vzhledem ke spáchání závažného dopravního přestupku, pobytová víza, podal žádost o udělení mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Stěžovatel podřadil svou kasační stížnost pod čtvrtý důvod přijatelnosti – zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jejího hmotně-právního postavení, přičemž se opírá patrně o bod b) čtvrtého důvodu přijatelnosti – že krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva (jelikož není tvrzeno, že by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu). Nejvyšší správní soud se s tímto názorem neztotožňuje.

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Námítky stěžovatelů uváděné v kasační stížnosti stran udělení azylu, Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Především k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody, kterou stěžovatel v projednávané věci nenaplnil, se soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Stejně tak v řízení před správním soudem nelze bez

jednoznačného a určitého zpochybnění závěrů správního orgánu ze strany soudu dovodit okolnosti týkající se osobního příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu. Z dikce ustanovení § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázáno zásadou aktivity žadatele o azyl.

V případě stěžovatele však nelze azylově relevantní důvody, ale ani jejich tvrzení shledat. Stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr o tom, že vyvíjel ve své zemi činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, nemohl být tudíž z tohoto důvodu ani pronásledován. Obdobně ani nebyly tvrzeny žádné skutečnosti zakládající možné pronásledování z důvodu náboženství, rasy nebo pohlaví, národnosti nebo příslušnosti k určité skupině.

Nejvyšší správní soud již několikrát uvedl, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne (např. rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, shodně též rozsudek ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 – 47, a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41).

Nejvyšší správní soud považuje za nutné konstatovat, že skutečnost, že stěžovatel o mezinárodní ochranu požádal až po neprodloužení pracovního povolení, rozhodně nebyla bez dalšího jediným důvodem pro rozhodnutí, neboť z obsahu odůvodnění žalovaného je zřejmé, že se správní orgán zabýval tvrzením stěžovatele i v kontextu s důvody podřaditelnými pod § 12 a § 14a zákona o azylu.

V žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné ekonomické důvody a problémy se soukromými osobami kvůli dluhům, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; tyto důvody nelze kvalifikovat ani jako politické přesvědčení, a to zejména tehdy, jestliže žadatel nebyl nikdy členem politické organizace a ani jinak se politicky neangažoval (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uvedené v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovení § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu